

10-74032647

arshile gorky

10-74032647 suncem sunca

U nama i nama nas
Tomislava Mijončić

Glanom da neba
nebom do kostiju
kostima do srca

Puna mi krvi pregrit zemlje
zemlja me se okreće
oko čudnije raznoćemice
od pušine u meni i pušine van mene

Nepoznat cvijet proljeta
tu gdje mi mjesto nije
gdje ga niko ne traži
gdje ga niko ne zove

I grad se stvori nekakav
grad negrad od pacine
od čudno mitičkih misli
stvari se od ničega

Potom suluda vremena
protiva ko ruzine poplave
od noga i traga vremena
do strane izvornog

I nešto padne odnekud
u naše prazne željosti
dok nama bude uspravan
u nas pokrmo glade

Onda se neko stvori neko
te nama silom potpuno
samirno čulno uspravan
u nas pokrmo glade

Teško mogo olonno
sa platom u nebu
sa nebom u kostima
sa kostima u ruci

Gojko JANUŠEVIĆ

kada pokušava da pronađni i prepoznati ono što razvijaju umetnici Dalekog Istoka od umetnosti Zapada, jer je to razdvajanje, po njemu, samo spoljna a ne i stvarna, mada priznaje da „Istok želi da prođe do osnove svih stvari, dok kultura Zapada počiva na sadržini i formama do kojih je došao intelekt“.

Ali nas trenutno najviše interesuju dve moderne umetnosti sa evropskom, njihovo formiranje i osamostaljenje i konačno njena ekspanzija i inflekcija u današnjem likovnom misli u svetu. Pa kao morano nam stalno na umu primivši, nesumnjivo, prve postolice iz Evrope, onoliko Pariza, savremeni američki umetnici nemoju sa ravne okretali svoj pogled na suprotnu stranu sveta (velika je pojava u umetnika u istoriji američke moderne umetnosti čiji su duhovni bili iznenađujući mistikom i istančenosti Dalekog Istoka. Da spomenemo samo najvažnije: Yasuo Kuniyoshi, Mark Tobey, Hyman Bloom, Mark Tobey, Jackson Pollock, Bradley Tomlin, za koje pojam Istok znači nikada nije imao — bar ne u geografskom smislu — onaj strogo distancirani stav, koji je podrazumevao evropski umetnik. Jer nema sumnje, da tamo, daleko od pobediha na proslavljenim venecijanskim Biennale, Mark Tobey, najlepše je osetio ovu čudnu moć Istoka, na jednom mestu priznaje da je Amerika, koja je došla bila okrenuta Evropi, morala, u oštrom na svoj položaj prema Aziji, da postane evensoga toga da prestativa telo sa druge strane“.

Konačno, ako smo već primili evropskoj umetnosti izvesno tužnost nad modernom umetnošću, onda je pre nego što bismo bili krajnje nekorektni kada ne bismo ukazali na nešto što bi, nabliže rečeno, govorilo protiv onog čudesnog, tako često neobjašnjivog, primera, kojim se u jednom velikom umetniku, kao u američkom, koji žive na udaljenoj ostojanjima jedni od drugih, podstavljeni su, kao i u drugim, svojim stvaranjima i svođedi ih pod svoju kreativnu formulu, u umetnik, jedne i druge Zemlje hemistore stvaraju je svoja najprominentnija i najizvijnija umetnička dela. Kada da umetnička aktivnost čapada još od svojih najranijih vremena, mnogo dužu Istoku, iako još uvek nije tačno razjasnjeno kolod od ovih dveju velikih civilizacija pripada prvenstvo u originalnom umetničkom izražavanju. Zasad možemo da utvrdimo samo jedno: sve što je u umetnikom, pa dobriim delom i u religioznom društvenom pogledu sava srednjovekovnog čovek Stvaraju, stoji pod izrazitom supervacijom i patronatom zagoneg i mističnog Istoka. („Nereseke delo je ciklus oplakivanje Hrista još u jača potvrda čijenik, poznatiji iz Vredneje svoje književnosti, je u umetničkom izražavanju stvaraju veka predništvo Istok“).

Umetnici kojima Amerika duguje svoje prve moderne impulse svakako su Maurice Prendergast, Mary Cassat, već pomenuti Mark Weber, Stauton Macdonald — Wright, Morgan Russel i Lyonel Feininger. Ovi umetnici odigrali su onu presudnu ulogu u američkom modernom slikarstvu, pripala tristi stranaca: Elice Nadelmann, Gaston Lechausse i William Zorach.

Moris Prendergast i Mari Kasat doneli su kasno-impressionističkom slikarstvu američkim „okuženim“ impresionističkom umetnost u ono vreme (pobednik nasleđ stotica) kada je ota na Zapadu odavno bila stekla pravu građansku i prestala da zapremituše duhovne stvari, ali ono ona je već bila završila svoj revolucionarni put i u to vreme u delima post-impressionista doživljavala svoj neželjni kraj. Moris Prendergast i Mari Kasat, dva najranija impresionista koja je imao Nogu, svi ti STI koji su se izvesovali za tipično američke probleme, naročito teme, pri čemu tem su se oblikovali u mnogo čemu služili svojim i mogućnostima koje ih pružao kulturni. Najznačajni predstavnik ovoga pravca bio je Charles Debut, Charles Sheeler i William Spencer, jedan od najdoslednijih kulista (ne računajući Lionela Feiningera, koji je živio preko 50 godina, i vratio se u SAD tek 1930 godine; primed: N. P. današnji predjedni „nost“), pokazuju pri poređenju sa prvom divom, izvesno kulističkom umetnošću, da je jedan umetnik bio se predano obradom tema i američke industrije i to mu je najviše uspeha — Joseph Stella, ali se ova po svom umetničkom odnosa prema životu, i svojom bravuroznom i „šnikom, u mnogo čemu razlikuje od „prestonista“, te ga, koji stoji u usamljena američka figura u američkom slikarstvu (Stella je umro u 1907 i bio u Evropi gde se odusevljuje futurizma. Onda verovatno njegovoj formi, ali bio je i jedan od američkih umetnika 1920-30 god. američku umetnost zalvato je drugi, veliki val apstraknog slikarstva, čiji je jeptasti prvi ponesio Stuart Davis; ovi su, koji su „Army Show“ pretvoren mo po pod uticaj Johna Goga. Sada pak u periodu dvadesetih godina, njegovo slikarstvo ima puno nalikosti za „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

Ipak američko slikarstvo vratio se jednim apstraktnim i „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

Ipak američko slikarstvo vratio se jednim apstraktnim i „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

Ipak američko slikarstvo vratio se jednim apstraktnim i „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

Ipak američko slikarstvo vratio se jednim apstraktnim i „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

Ipak američko slikarstvo vratio se jednim apstraktnim i „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

Ipak američko slikarstvo vratio se jednim apstraktnim i „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

Ipak američko slikarstvo vratio se jednim apstraktnim i „blizan, tačnije Pikaasa, koji je u poslednjim godinama na kasnije Devint se se, pored ostalih, pridružio Arthur B. Carlowi, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Tridesetih godina, kada je u Americi nastupila velika okupacija, nastupio je i jedan od najvećih umetnika, koji je bio u Evropi i u Bostonu. Ova nova vala apstraktnih ideja dovela je svoju neželjni duboko human, socijalna umetnost, koja je bila potpuno anksiozna, ali se uvek vraćala na probleme pravaca, posebno izvesno, koje je imala u vidu kada neke vrstič akademskih umetnika u čiji se vlasti nastupila počeškom stolu.

dane zajc 10-74032647
VERA

loren maivier

drvo, 1930

Teoje srce leži duboko
pod razvučnana razbijenog tela.
I misliš da se smeješ.
Ali to je plač što rže
kruc tvoje probušeno grlo.
I misliš da plješće.
A smeš sadističkim prtlom
rasteže kožu na toome licu.
Svaka vjesta rečno kamenje
po tvojim ustima.
Zatim bacaj u zrak šarene kuglice
svotih reči.
Loziti ih ustima
i u naslalom proždesi.
Jer nikada ne možeš pasti.
Nikada do dna.
Zatim dođaj pa latalica
u lože kineći
te tojez vesele lobanje.
Zivahni stvorenje ogladju
tvoje usi.
Tvoje usne
Povoni svoju gnezdo
u tvojim grudima.
Zatim se veselo zameju
tvoji polji zubi.
Uzajmno beo, čisti i bečulian.
Stupni na prag novoga dana.
Sunce stari rog na tvoja usta.
Vrvo meinsajni rog.
Nikada nisi pao.
Nikada nisi bio.
Sa slovoenakog previo
Dejan POZANOVIC
Rade PREDIĆ